

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Boico Victor,

Judecători – Ghervas Maria, Stratulat Galina,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Lupușor Eduard, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2019, în cauza penală în privința lui

*Lupușor Eduard XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 08.08.2012 – 24.02.2014

instanța de apel: 17.03.2014 – 10.04.2015

instanța de recurs ordinar: 19.06.2015 – 06.10.2015

instanța de apel: 02.11.2015 – 14.04.2016

instanța de recurs ordinar: 15.07.2016 – 15.11.2016

instanța de apel: 20.12.2016 – 04.12.2017

instanța de recurs ordinar: 20.02.2018 – 05.06.2018

instanța de apel: 17.07.2018 – 18.03.2019

instanța de recurs ordinar: 10.06.2019 – 20.12.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 februarie 2014, Lupușor Eduard a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (5), 310 alin. (1) Cod penal, din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Lupușor Eduard a fost pus sub învinuire de către organul de urmărire penală, pentru faptul că, urmărind scopul obținerii unui profit prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul și urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale, a

săvârșit tentativă la însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor Companiei de Asigurări „Asterra Grup” SRL, în următoarele circumstanțe:

În luna octombrie XXXXX, Lupușor Eduard activând în calitate de administrator al XXXXX, intenționat, având scopul obținerii unei recuperări ilicite a prejudiciului cauzat persoanei juridice pe care o reprezenta, exprimat prin restituirea frauduloasă de la CA „Asterra Grup” SRL a sumei asigurate a automobilului „Dodge Caliber”, n/î XXXXX, adică în interes material, aflându-se în biroul de serviciu al ÎI „Lupușor Cristina”, amplasat pe bd. XXXXX, mun. Chișinău, a falsificat, prin metoda introducerii datelor denaturate care nu corespundeau realității, contractul de prestări servicii din XXXXX, încheiat între XXXXX și ÎI „Lupușor Cristina”, actul de predare primire fără dată, ordinul nr. XXXXX din XXXXX de angajare la serviciu a lui XXXXX, carnetul de muncă nr. XXXXX pe numele lui XXXXX., certificatul de atribuire a codului personal de asigurări sociale XXXXX, foaia de parcurs pentru autoturisme seria XXXXX nr. XXXXX din XXXXX pe numele lui XXXXX, certificatul nr. XXXXX din XXXXX, prin care a confirmat faptul că XXXXX este angajata ÎI „Lupușor Cristina” în baza contractului de prestări servicii din data de XXXXX - documente oficiale care le-a deținut și le-a prezentat Companiei de Asigurări „Asterra GRUP” SRL din mun. Chișinău, str. XXXXX, în scopul realizării interesului infracțional. Conform conținutului clauzei anexei la contractul de asigurare CASCO nr. XXXXX din XXXXX, încheiat între CA „Asterra Grup” SRL și ÎI „Lupușor Cristina”, era interzisă utilizarea automobilului „Dodge Caliber”, n/î XXXXX, pentru darea în arendă și era permisă folosirea acestuia numai de către angajații ÎI „Lupușor Cristina”.

Conform răspunsului parvenit de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. XXXXX, mun. Chișinău din XXXXX, careva date privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru XXXXX, născută la XXXXX, nu a fost prezentate. Ulterior, falsificând și prezentând actele sus menționate la Compania de Asigurări „Asterra Grup”, Lupușor Eduard a solicitat conform cererii din 21.10.2010, restituirea despăgubirii de asigurare în mărime de 10.000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 21.10.2010 constituia suma de 116.248 lei.

Astfel, acțiunile lui Lupușor Eduard au fost încadrate în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, după semnele calificative - tentativă de escrocherie, adică tentativa de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

Tot el, este învinuit de organul de urmărire penală de faptul că, pe XXXXX, aflându-se în incinta Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, înaintând o acțiune artificială în folosul său, dorind apariția unor relații referitoare la înfăptuirea justiției și aprecierea probelor necesare pentru examinarea justă a cauzei în procedură civilă, a prezentat instanței de judecată acte falsificate de către el și anume copia foii de parcurs pentru autoturisme seria XXXXX nr. XXXXX din XXXXX până la 26.10.2010 pe numele lui Rîșcan A., copia ordinului nr. XXXXX din XXXXX pe numele lui Rîșcan A.

Ulterior, având intenția directă și dorind survenirea urmărilor prejudiciabile ale faptei sale, a falsificat contractul de prestări servicii din 13.10.2010, carnetul de muncă nr. XXXXX pe numele lui XXXXX, ordinul nr. XXXXX din XXXXX privind angajarea lui Rîșcan A. în funcție de manager marketing în cadrul ÎI „Lupușor Cristina”, cunoscând cu certitudine că între XXXXX și ÎI „Lupușor Cristina” există contractul de sub locațiune din 11.10.2010, actul de predare-primire a automobilului, Dodge Caliber, n/î XXXXX, eliberat în chirie contra sumei de 850 euro.

Conform raportului de expertiză nr. XXXXX din XXXXX, semnăturile din contractul de prestări servicii din 13.10.2010, carnetul de muncă nr. XXXXX pe numele lui Rîșcan A., foaia de parcurs pentru autoturisme seria XXXXX nr. XXXXX din XXXXX până la 26.10.2010 pe numele lui Rîșcan A., ordinul nr. XXXXX din XXXXX pe Rîșcan A., contractul de sub locațiune din 11.10.2010, actul de predare-primire a automobilului „Dodge Caliber”, cu n/î XXXXX, fila cu „alte defecte ale automobilului”, sunt îndeplinite de către Lupușor Eduard.

Astfel, acțiunile lui Lupușor Ed. Au fost încadrate în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, adică falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces, sau de către reprezentantul acestuia.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 310 alin. (1) Cod penal cu amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie 12.000 lei și în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal la 11 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie

12.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- prima instanță nu a dat o apreciere legală probatoriului administrat pe cauză în sensul prevederilor art. 101, 394 Cod de procedură penală;

- prima instanță, fără a analiza probele administrate și a indica din care motiv le-a considerat inutile, le-a exclus, invocând un motiv formal și lipsit de suport legal;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Decizia a instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror prin care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au apreciat la justa valoare probele acumulate și administrate de către acuzare, bazându-se în exclusivitate pe depozițiile inculpatului, care în scopul eschivării de la răspunderea penală nu și-a recunoscut vina;

- vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate și-a găsit pe deplin confirmare prin probele administrate pe cauză, însă instanța de apel nu a îndeplinit cu strictețe prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, ce echivalează cu nesoluționarea fondului apelului.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 06 octombrie 2015, recursul declarat a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs ordinar a constatat că, de către prima instanță nu au fost apreciate în sensul vizat și în consecutivitatea acuzării următoarele probe: contractul de locațiune a automobilului cu pricina din 14.06.2010, încheiat între XXXXX și ÎI „Lupușor Cristina”, contractul de asigurare facultativă a automobilului din XXXXX, încheiat între ÎI „Lupușor Cristina” și SRL „Asterra Grup”, cererea ÎI „Lupușor Cristina” de asigurare a automobilului la suma de 10.000 dolari în care rubrica „Utilizarea automobilului pentru dare în arendă” este bifată cu „nu”; titlul executoriu din 25.06.2013 privind încasarea de la ÎI „Lupușor Cristina” în favoarea lui Vignan V. a prejudiciului material; contractul de sub locațiune a automobilului din 11.10.2010, încheiat între ÎI „Lupușor Cristina” și terța

persoană XXXXX, în calitate de sublocatar, pentru perioada 11.10.2010 - 26.10.2010, și procesul verbal din 01.05.2012 de ridicare a acestui contract anume de la ultima; cererea administratorului ÎI „Lupușor Cristina”, Lupușor Ed. din 21.10.2010, adresată SRL „Asterra Grup”, cu privire la despăgubirile de asigurare, cererea SRL „Asterra Grup” din 15.08.2011 către procuratură, în care este indicat că inculpatul a solicitat despăgubiri pentru automobilul deteriorat, dar interzis prin actele încheiate a fi utilizat pentru darea în arendă terțelor persoane, prezentând acte false care ar confirma că Rîșcan A., care utiliza în sub locațiune autovehiculul dat, este de fapt angajata ÎI „Lupușor Cristina”, fapt ce oferă dreptul la despăgubirile respective; actele privind pretinsa angajare a lui Rîșcan A. la ÎI „Lupușor Cristina”, dar întocmite și semnate de administratorul ÎI „Lupușor Cristina” Lupușor Ed. după perfectarea contractului de sub locațiune din 11.10.2010 - contractul de prestări servicii cu XXXXX din 13.10.2010, ordinul de angajare a ultimei în funcția de manager-marketing din 15.10.2010, carnetul de muncă pe numele ei din 15.10.2010, foaia de parcurs pe numele șoferului XXXXX din 11.10.2010, adică până la pretinsa angajare a acesteia din 13.10.2010, actul fără dată de primire-predare a automobilului, certificatul SRL „TEHNO Design K” din 05.12.2010 că respectivul carnet de muncă a fost primit de ÎI „Lupușor Cristina” pe 22.11.2010, certificatul Casa Teritorială de Asigurări Sociale, s. XXXXX că ÎI „Lupușor Cristina” nu a prezentat pentru anii 2010-2011 declarația de asigurare pe numele lui XXXXX; raportul expertului din XXXXX că semnăturile pe actele ÎI „Lupușor Cristina” au fost semnate de inculpat ca administrator, cererea de chemare în judecată semnată, potrivit învinuirii formulate, de către ultimul ca administrator al ÎI „Lupușor Cristina” și cu anexarea actelor falsificate; declarațiile martorilor XXXXX și XXXXX, că XXXXX lucrează în Elveția din anul XXXXX, pe XXXXX a revenit în vacanță în Moldova, a închiriat automobilul respectiv prin intermediul inculpatului, perfectând contractul de sub locațiune care a fost ridicat ulterior de la ea de către organele de drept, că inculpatul a rugat-o să semneze niște acte pentru a obține despăgubiri de asigurare în legătură cu răpirea și deteriorarea automobilului, pe lângă cele 2000 euro pe care i le-a dat contra recipisei Cernat G., că XXXXX niciodată nu a fost angajată la ÎI „Lupușor Cristina” și după vacanță a plecat în Elveția; declarațiile martorului Dodon S., potrivit căroră inculpatul a indicat personal în cererea de asigurare că automobilul nu va fi utilizat pentru a fi dat în arendă.

Concluzia primei instanțe că nu au relevanță documentele oficiale invocate în rechizitoriu, din simplu motiv că acestea au fost emise de autorități, nu au fost anulate și produc efecte juridice, sunt neîntemeiate.

A mai evidențiat instanța de recurs ordinar că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile legale și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția. Concomitent, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept prevăzute la art. 414 Cod de procedură penală, deoarece potrivit descripțivului deciziei contestate, a fost menținută o sentință ilegală și neîntemeiată. Astfel, instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanță, le-a repetat întocmai și nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, apelul procurorului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Lupușor Eduard a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 310 alin. (1) Cod penal și liberat de răspunderea penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut la art. 60 Cod penal.

Lupușor Eduard a fost condamnat în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate legată de administrarea bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bosîi I. în numele inculpatului, care, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

8.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul a menționat că:

- concluzia instanței de apel precum că nu au relevanță documentele oficiale invocate în rechizitoriu, din simplu motiv că acestea au fost emise de autorități, nu au fost anulate și produc efecte juridice, sunt neîntemeiate. Potrivit învinuirii acestea conțin date denaturate, ce nu corespund realității și instanța urma să aprecieze împrejurările date în aspectul formulat în rechizitoriu;

- nevinovăția inculpatului se dovedește și prin declarațiile martorului Dodon S., care a recunoscut că anexa la contractul de asigurare CASCO nr. XXXXX din XXXXX, încheiat între CA „Asterra Grup” SRL și ÎI „Lupușor

Cristina” nu conține vreo clauză prin care era interzisă utilizarea autoturismului Dodge Caliber, n/î XXXXX pentru darea în arendă, fiind permisă folosirea acestuia numai de către angajații ÎI „Lupușor Cristina”. Astfel, declarațiile acestui martor sunt bazate pe presupuneri, fiind date în scop de răzbunare împotriva inculpatului, deoarece ultimul a depus o acțiune privind încasarea unei despăgubiri de asigurare de la CA „Asterra Grup” SRL;

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Bosîi I. în numele inculpatului, a fost casată total decizia instanței de apel, și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

9.1. Instanța de recurs ordinar a conchis că declarațiile martorului XXXXX depuse atât la urmărirea penală, cât și în prima instanță, constituie o mărturie acuzatoare, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului, care urma a fi audiat din nou, întrucât instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare împotriva unei sentințe de achitare. Totodată, la materialele cauzei s-a atestat documente confirmative privitoare la imposibilitatea martorului vizat de a se prezenta în instanța de apel pentru audierea acestuia, pe motiv că XXXXX a părăsit țara la 12.12.2015 (f.d. 9 61, vol. III), adică anterior citării acesteia în baza demersului procurorului admis la ședința de judecată din 21.01.2016 (f.d. 43, vol. III).

Instanța de recurs ordinar a constatat că XXXXX reprezintă martorul acuzării, care de altfel a și solicitat citarea acesteia și a prezentat instanței de apel informația privind aflarea martorului vizat peste hotarele RM, însă, de către partea acuzării nu a fost înaintat un demers privind citirea în ședința de judecată a declarațiilor martorului XXXXX depuse la faza urmăririi penale, cu atât mai mult că aceste declarații au fost depuse în condițiile confruntării dintre martorul XXXXX și învinuitul Lupușor Ed., adică cu respectarea cerințelor prevăzute în norma sus-citată (f.d. 115-117, vol. II).

Contrar celor constatate, procurorul, în ședința instanței de apel a solicitat verificarea probelor acuzării, inclusiv și a declarațiilor martorului XXXXX, atunci când era necesar înaintarea unui demers privind citirea acestor declarații (f.d. 79-80, vol. III).

Instanța de recurs ordinar a constatat din materialele cauzei că, pentru ședința de judecată din 03.03.2016, au fost citați martorii Vignan Vl., Rîșcan A. și Cernat G. (f.d. 56, 57, 59, vol. III), care nu s-au prezentat în ședința de judecată nominalizată. În cadrul aceleiași ședințe de judecată,

instanța de apel în baza art. 362 Cod de procedură penală a întreat participanții la proces despre posibilitatea examinării cauzei în lipsa martorului Vignan V., care nu s-a prezentat din motive necunoscute. Procurorul, avocatul inculpatului și inculpatul au considerat posibil de examinat cauza în lipsa acestui martor. Ulterior, instanța de apel a dispus imposibilitatea examinării cauzei în lipsa martorului Vignan V., care nu s-a prezentat din motive necunoscute, continuând ședința de judecată cu dezbaterile judiciare, prin oferirea cuvântului apelantului (f.d. 77, vol. III).

Instanța de recurs ordinar a reținut contradicții între actul de dispoziție al instanței de apel - imposibilitatea examinării cauzei în lipsa martorului Vignan V. și examinarea în continuare a prezentei cauze penale, acțiuni care contravin prevederilor art. 413 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs ordinar, făcând o concluzie asupra considerentelor expuse supra, a conchis că instanța de apel a comis erori procedurale care nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Lupușor Eduard a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal și liberat de răspunderea penală în legătură cu intervenirea prescripției. Lupușor Eduard a fost condamnat în baza art. art. 27, 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

11. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului, prin care invocând în calitate de temeieri de drept pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței fără modificări.

11.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Mocanu Serghei a invocat:

- instanța de apel neîntemeiat au ajuns la concluzia vinovăției recurentului, încălcând și ignorând într-o atare situație art. 1 alin. (2) Codului de procedură penală;

- la baza deciziei adoptate instanța de apel a pus probe care nu dovedesc vinovăția recurentului, ci dimpotrivă confirmă lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive a componenței de infracțiune prevăzute de Codul penal;

- analiza conținutului învinuirii formulate denotă caracterul formal al acesteia. Învinuirea este una abstractă, ceea ce înseamnă că organul de

urmărire penală și acuzatorul de stat au încălcat mai multe drepturi și chiar principii generale, care au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6§1 CtEDO. Procurorul a avut obligația să indice în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu modul de săvârșire a pretensei infracțiuni. Învinuirea adusă inculpatului este eronată, deoarece nu cuprinde descrierea detaliată a fiecărui semn calificativ ce se cuprinde în elementele constitutive a infracțiunii analizate;

- informațiile conținute în actul de învinuire sunt insuficiente pentru a permite calificarea faptei inculpatului conform normei penale;

- actul de acuzare, nu cuprinde date care anume acțiuni independente de voința inculpatului, nu au permis survenirea efectelor criminale a acțiunilor, pentru a confirma comiterea tentativei de infracțiune;

- în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componentelor de infracțiuni incriminate de partea acuzării, deoarece în speță există raporturi juridice civile reglementate de normele Codului civil, în special de normele ce reglementează contractul de asigurare;

- conform art. 1 a Protocolului nr. 4 CtEDO, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa, pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală;

- în acțiunile inculpatului lipsesc elementele de luare ilegală și gratuită a bunurilor din posesia lui CA "Asterra Grup" SRL, deoarece întocmirea contractului de asigurare CASCO nr. XXXXX din XXXXX, încheiat între CA „Asterra Grup” SRL și ÎI „Lupușor Cristina”, fapt recunoscut de ambele părți, are un caracter legal fiind efectuată în baza Codului civil și înțelegerilor bilaterale cu caracter civil, de asemenea această primire are și un caracter pecuniar sau negratuită, adică pentru bani, deoarece despăgubirea de asigurare a fost menționată în contract, iar în acțiunile inculpatului nu se include și nici nu putea fi inclus scopul acaparator a sumei de 9000 dolari, sumă care a fost menționată în contractul de asigurare și a fost o înțelegere cu caracter civil;

- falsificarea probelor în procesul civil de către participanții la proces sau de către reprezentantul acestuia, or, inculpatul depunând acțiunea civilă la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău împotriva CA "Asterra Grup" SRL cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, nu a urmărit scopul de a prezenta în instanța de judecată o probă falsă ci și-a realizat dreptul său prevăzut de art. 20 din Constituție;

- argumentele invocate în sentința de achitare au fost suficiente instanței de fond pentru a se îndoii de temeinicia acuzării înaintate, dar au fost neglijate totalmente selectiv, fără vreo explicație plauzibilă, prin

denaturarea conținutului lor și neglijarea acestora, de către instanța de apel;

- instanța de apel s-a manifestat în favoarea acuzării și cu predispoziție a acceptat concluziile date de procuror în defavoarea inculpatului, acuzații fondate doar pe declarațiile discreditate ale părții vătămate, care prezintă risc rezonabil de credibilitate, pronunțând o hotărâre neîntemeiată și ilegală, bazată pe aceleași mijloace de probă, prin reinterpretarea conținutului acestora, lipsind o argumentare plauzibilă a deciziei pronunțate;

11.2 În motivarea recursului suplimentar ordinar, avocatul Mocanu Serghei a invocat că, acțiunile lui Lupușor Eduard urmau a fi calificate corect potrivit normei prevăzute de art. 238 alin. (1) Cod penal.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2018, a fost respins ca inadmisibil recursul suplimentar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Lupușor Eduard. A fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Lupușor Eduard, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2017, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

12.1. Instanța de recurs ordinar a reținut că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept ce reglementează procedura de rejudecare a cauzei și cercetare a probelor în instanța de apel.

În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat declarațiile date de martorii acuzării și anume de: Dodon S., Vignan Vl., Rîșcan A. și Cernat G. care au fost puse de către prima instanță la baza sentinței de achitare.

Având la bază aceleași probe, instanța de apel, din contra, a statuat că acestea confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate din declarațiile inculpatului se constată că, dânsul a pledat pe tot parcursul procesului penal că este nevinovat.

Astfel, instanța de recurs ordinar a conchis că, instanța de apel și-a întemeiat, hotărârea de condamnare pe declarațiile unor martori pe care nu i-a ascultat ea însăși. Instanța de apel în hotărârea pronunțată a reținut probe, fără a le verifica în ședință, sub aspectul cercetării nemijlocite, prin audierea martorilor în ședința de judecată și consemnării declarațiilor acestora în procesul-verbal, adică în conformitate cu prevederile art. 414 alin. (1), (2) și (6) Cod de procedură penală.

Instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 și 417 Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare ce s-au soldat cu o hotărâre nemotivată.

Instanța de recurs ordinar a reiterat, că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil.

Instanța de recurs ordinar a concluzionat că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a judeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii de condamnare în privința lui *Lupușor Eduard* probele decisive care urmau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatului de a se apăra efectiv împotriva acuzației aduse în baza art. 310 alin. (1); 27, 190 alin. (5) Cod penal.

13. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2019, a fost admis apelul procurorului, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care:

Procesul penal pornit în privința lui *Lupușor Eduard* pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în baza art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

Lupușor Eduard a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, și cu privarea de dreptul de a gestiona resurse financiare pe un termen de 4 ani.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea, stabilită lui *Lupușor Eduard* urmând a fi calculat din data reținerii, cu includerea în acest termen a perioadei aflării în stare de arest de la 28 mai 2012 până la 29 mai 2012.

13.1. Pentru a pronunța decizia instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit eronat starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia achitării lui *Lupușor Eduard*, învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, din motivul că nu s-au întrunit elementele componentelor respectivelor infracțiuni.

Instanța de apel prin cercetarea probelor pertinente și concludente a constatat că:

Lupușor Eduard urmând scopul obținerii unui profit prin inducerea în

eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil și încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv, dându-și seama de caracterul și urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale, a săvârșit tentativa la însușirea în proporții mari a bunurilor Companiei de Asigurări „Asterra Grup” SRL, în următoarele circumstanțe:

Lupușor Eduard, în luna octombrie 2010, activând în calitate de administrator al ÎI „Lupușor Cristina”, intenționat, având scopul obținerii unei recuperări ilicite a prejudiciului cauzat persoanei juridice pe care o reprezenta, exprimat prin restituirea frauduloasă de la CA „ASTERA GRUP” SRL a sumei asigurate a automobilului „Dodge Caliber”, n.î. C VV 575, adică în interes material, aflându-se în biroul de serviciu al ÎI „Lupușor Cristina”, amplasat pe b-dul Moscova 11/5, mun. Chișinău, a falsificat, prin metoda introducerii datelor denaturate care nu corespundeau realității *prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase* contractul de prestări servicii din 13.10.2010, încheiat între Rîșcan Aurica și II „Lupușor Cristina”, actul de predare primire fără dată, ordinul nr. 02 din 15.10.2010 de angajare la serviciu a lui Rîșcan Aurica, carnetul de muncă AB 0666062 pe numele lui Rîșcan Aurica, certificatul de atribuire a codului personal de asigurări sociale XXXXX, foaia de parcurs pentru autoturisme seria XXXXX nr. XXXXX din 11.10.2010 pe numele lui Rîșcan Aurica, certificatul nr. XXXXX din 29.10.2010, prin care a confirmat faptul că Rîșcan Aurica este angajată ÎI „Lupușor Cristina” în baza contractului de prestări servicii din data de 13.10.2010 - documente oficiale care le-a deținut și le-a prezentat Companiei de Asigurări „Asterra Grup” SRL din mun. Chișinău, str. O. Doga 26, în scopul realizării interesului infracțional.

Conform conținutului clauzei anexei la contractul de asigurare CASCO nr. XXXXX din XXXXX, încheiat între CA „Asterra Grup” SRL și ÎI „Lupușor Cristina”, era interzisă utilizarea automobilului „Dodge Caliber”, n.î. XXXXX, pentru darea în arendă și era permisă folosirea acestuia numai de către angajații ÎI „Lupușor Cristina”.

Conform răspunsului parvenit de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Ciocana, mun. Chișinău din 05.12.2011, careva date privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru Rîșcan Aurica, născută la 10.04.1985, nu a fost prezentate.

Ulterior, falsificând și prezentând actele sus menționate la Compania de Asigurări „ASTERRA GRUP”, Lupușor Eduard a solicitat, conform cererii din 21.10.2010, restituirea despăgubirii de asigurare în mărime de 10.000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de

21.10.2010, constituia suma de 116.248 lei.

Subsecvent, prin acțiunile sale intenționate Lupușor Eduard Alexei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 190 alin. (4) Cod penal, escrocherie, adică, *tentativă de escrocherie, adică tentativa de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții mari.*

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut că s-a constatat cu certitudine că:

La data de 11 august 2011, Lupușor Eduard aflându-se în incinta Judecătorei sect. Rîșcani mun. Chișinău, înaintând acțiune artificială în folosul său, dorind apariția unor relații referitoare la înfăptuirea justiției și aprecierea probelor necesare pentru examinarea justă a cauzei în procedură civilă, a prezentat instanței de judecată, acte falsificate de către acesta și anume copia foii de parcurs pentru autoturisme seria BM nr. XXXXX din 11.10.2010 până la 26.10.2010 pe numele lui Rîșcan Aurica și copia ordinului nr. XXXXX din 15.10.2010 de angajare a cet. Rîșcan Aurica.

Ulterior, având intenția directă și dorind survenirea urmărilor prejudiciabile ale faptei sale, a falsificat contractul de prestări servicii din 13.10.2010, carnetul de muncă nr. XXXXX pe numele lui Rîșcan Aurica, ordinul nr. XXXXX din 15.10.2010 privind angajarea lui Rîșcan Aurica în funcție de manager-marketing în cadrul Întreprinderii Individuale „Lupușor Cristina”, cunoscând cu certitudine că între Rîșcan Aurica și întreprinderii Individuale „Lupușor Cristina” există contractul de sub locațiune din 11.10.2010, actul de transmitere, primire a automobilului de model Dodge Caliber cu n/î XXXXX eliberat în chirie pe perioada 11.10.2020-26.10.2010 contra sumei 850Euro.

Prima instanță la adoptarea sentinței în privința lui Lupușor Eduard urma a soluționa chestiunile prevăzute la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, luând în considerare toate mijloacele de probă administrate în primă instanță.

Instanța de apel a reținut că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, art. 190 alin. (5) Cod penal, au intervenit modificări de conținut, astfel, în cazul speței, acțiunile inculpatului au fost reîncadrate în baza art. 27, 190 alin. (4) Cod penal după conținutul prezent al normei respective.

Reieșind din analiza textuală a rechizitoriului cât și a sentinței primei instanțe, instanța de apel a constatat că ținând cont de modificările prevederilor art. 126 Cod penal și reieșind din valoarea bunurilor ce urmau a fi însușite prin infracțiune de Lupușor Eduard de la partea vătămată, 116248 lei, raportate la leul moldovenesc la momentul săvârșirii infracțiunii, în coroborare cu normele de drept citate supra, dauna cauzată părții vătămate a fost apreciată ca proporții mari, iar acțiunile inculpatului reîncadrate în prevederile art. 27, 190 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului, Lupușor Eduard, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (4) și 310 alin. (1) Cod penal se dovedește prin probatoriul prezentat de partea acuzării, care fiind cercetate, au permis instanței de apel de a concluziona că prima instanță a aplicat eronat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și a ajuns pripit și eronat la concluzia achitării inculpatului, Lupușor Eduard, pe motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că în acțiunile lui Lupușor Eduard se regăsesc toate elementele constitutive ale infracțiunii de tentativă de escrocherie, versiunea apărării potrivit căreia inculpatul nu a comis tentativă de escrocherie reprezentând doar o strategie de eschivare a inculpatului de la răspundere penală.

Instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile martorilor Dodon Sergiu, Vignan Vladimir, Rîșcan Aurica audiați în cadrul cercetării judecătorești, iar aprecierea primei instanțe precum că declarațiile martorului Dodon Sergiu sunt părtinitoare și au ca scop răzbunarea asupra inculpatului, sunt declarative și nu au nici un suport factologic.

Instanța de apel, a constatat, că Lupușor Eduard a acționat cu reacredință, forțând-o pe Rîșcan Aurica să semneze acte false care certificau presupusa angajare a acesteia în cadrul ÎI „Lupușor Cristina”, pentru a obține recuperarea ilicită a despăgubirilor de asigurare de la persoana juridică CA „Asterra Grup” SRL.

Concomitent a fost confirmat că acțiunea prejudiciabilă a lui Lupușor Eduard nu a produs efecte din cauze independente de voința făptuitorului, din declarațiile martorului Dodon Sergiu, rezultând că dacă nu ar fi ieșit la iveală depozițiile date de Rîșcan Aurica, compania ar fi achitat prejudiciile solicitate.

Instanța de apel, a menționat că, în speță, cu certitudine s-a constatat că partea vătămată urma să transmită benevol bunurile către inculpat, sub

influența înșelăciunii și abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii angajamentului promis, ar fi avut loc în cazul în care inculpatul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Comportamentul manifestat de inculpat față de partea vătămată, prin prezentarea datelor false și prin ascunderea informațiilor cu privire la situația reală, prin falsificarea, deținerea și prezentarea mai multor acte Companiei de Asigurări „ASTERRA GRUP” SRL, în scopul realizării interesului infracțional, conține acte de înșelăciune și de abuz de încredere, care echivalează cu dobândirea ilicită a bunurilor victimei prin inducerea în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Instanța de apel a considerat eronată afirmația primei instanțe precum că martorii Vignan Vladimir și Cernat Galina nu au furnizat anumite informații utile și concludente, de asemenea nici cu faptul că declarațiile lui Rîșcan Aurica au fost apreciate critic, deoarece aceste probe sunt directe, veridice și pertinente, care demonstrează incontestabil vinovăția lui Lupușor Eduard în comiterea infracțiunii de tentativă de escrocherie, intenția directă a inculpatului de a dobândi ilicit de la Compania de Asigurări „Asterra Grup” (prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil și încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv), ca despăgubirii de asigurare suma de 10 000 Dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 21.10.2010, constituia suma de 116248 lei RM, ce constituie proporții deosebit de mari. Intenția lui Lupușor Eduard în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se confirmă și prin faptul că el a primit și de la Rîșcan Aurica suma de 2000 Euro tot pentru deteriorarea aceleiași automobil, continuându-și acțiunile sale ilegale a falsificat actele și prezentându-le împreună cu cererea la Compania de asigurări cu scopul de a dobândi ilicit despăgubiri de asigurare, știind cu certitudine că aceste despăgubiri nu i se cuvin.

În ceea ce privește circumstanța agravantă indicată la alin. (4) al art. 190 Cod penal, instanța de apel a reținut că, în virtutea prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal (modificat prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016), se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care nu depășește 20 de salarii

medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform Hotărârii Guvernului privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2010 nr. XXXXX din 27.11.2009 (în vigoare 01.12.2009) a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2010, în mărime de 2950 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Aceleași prevederi le regăsim și în pct. 21 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din data de 28.06.2004, valoarea bunurilor sustrase ca semn calificativ al componentei de infracțiune, care prevede răspunderea pentru sustragere, se determină conform art. 126 Cod penal, ținându-se cont de unitatea convențională de amendă stabilită de legislație la momentul săvârșirii infracțiunii. La calificarea sustragerii valutei străine sau a titlurilor de valoare străine, este necesar să se reiasă din recalcularea în moneda națională, conform cursului oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine, stabilit de Banca Națională a Moldovei la ziua săvârșirii infracțiunii.

În acest context, potrivit prevederilor expuse supra se consideră proporții mari valoarea bunurilor care depășesc suma de 77 000 lei, proporții deosebit de mari valoarea bunurilor care depășesc suma de 154 000 lei, iar prejudiciul material ce urma a fi cauzat CA „Asterra Grup” SRL, este în cuantum de 10 000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 21.10.2010, constituia suma de 116248 lei, ce constituie o pagubă în proporții mari.

14. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la 17 aprilie 2019, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Serghei Mocanu în numele inculpatului, la 26 aprilie 2019, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău, din 24.02.2014.

14.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia vinovăției recurentului, încălcând și ignorând într-o atare situație art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală;

- la baza deciziei adoptate instanța de apel a pus probe care nu dovedesc vinovăția recurentului, ci dimpotrivă confirmă lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive a componentei de infracțiune prevăzute de Codul penal;

- analiza conținutului învinuirii formulate denotă caracterul formal al acesteia. Învinuirea este una abstractă, ceea ce înseamnă că organul de urmărire penală și acuzatorul de stat au încălcat mai multe drepturi și chiar principii generale, care au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6§1 CtEDO;

- procurorul a avut obligația să indice în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu modul de săvârșire a pretinsei infracțiuni;

- învinuirea adusă inculpatului este eronată, deoarece nu cuprinde descrierea detaliată a fiecărui semn calificativ ce se cuprinde în elementele constitutive a infracțiunii analizate;

În rest avocatul a expus aceleași temeuri de fapt și de drept din recursul ordinar depus anterior.

15. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal din textul recursului reține că, avocatul inculpatului indică un șir de împrejurări, care în viziunea sa, nu au fost luate în considerație la adoptarea hotărârilor de către instanța de apel, solicitând în cele din urmă menținerea sentinței, semnalând incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, de asemenea considerând că în acțiunile inculpatului lipsește componența de infracțiune escrocheriei. Deasemenea invocă și temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde este

stipulat că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii. La fel indică incidența și a pct. 15) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Cu referire la temeiul pentru recurs, invocat de recurent că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, acest temei pentru recurs este incident în cazul când nu s-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească. Este necesar ca hotărârea pronunțată să fie motivată atât în fapt, cât și în drept.

Respectiv, temeiul de casare - nu au fost întrunite elementele infracțiunii, specificat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, acesta este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, doar atunci când se constată comiterea unei erori de drept, ținându-se seama și de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Analizând textul hotărârii atacate în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal consideră că, instanța de apel și-a motivat decizia în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la admiterea apelului procurorului declarat în prezenta cauză, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții.

Totodată, Colegiul penal atestă că instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor invocate atât în apel cât și asupra motivării soluției primei instanțe și prin hotărârea adoptată a oferit răspunsuri plauzibile, detaliate și argumentate asupra acestora, în coraport cu probele administrate în prezenta speță ce au fost verificate în ședințele de judecată.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că temeiul pentru recurs semnalat de recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță.

Cu referire la temeiul pentru recurs semnalat de avocatul inculpatului și prevăzut la pct. 8) alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că potrivit materialelor cauzei organul de urmărire penală, a sesizat instanța de judecată prin rechizitorii, în care inculpatului, i-a fost încredințată săvârșirea infracțiunilor de escrocherie, inclusiv în proporții deosebit de mari prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, însă la acest capitol instanța de apel corect a reținut că în conținutul art. 190 Cod penal au intervenit modificări, astfel în virtutea prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal (modificat prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016) instanța de apel, după ce a constatat fapta, corect a recalificat-o din art. 190 alin. (5) în art. 190 alin. (4) Cod penal, în sensul tentativei, or, potrivit prevederilor expuse supra se consideră proporții mari valoarea bunurilor care depășesc suma de 77 000 lei, proporții deosebit de mari valoarea bunurilor care depășesc suma de 154 000 lei, iar prejudiciul material ce urma a fi cauzat C A „Asterra Grup” SRL, este în cuantum de 10 000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 21.10.2010, constituia suma de 116248 lei, ce constituie o pagubă în proporții mari.

În viziunea Colegiului penal, nici acest temei pentru recurs nu este incident cazului de casare a hotărârii instanței de apel, deoarece analizând lucrările dosarului rezultă, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate, în speța dată, verificându-le sub toate aspectele în mod obiectiv din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind corect încadrată în baza art. 27, 190 alin. (4) Cod penal, stabilindu-se cert în speță că Lupușor Eduard a acționat cu rea-credință, forțând-o pe Rîșcan Aurica să semneze acte false care certificau presupusa angajare a acesteia în cadrul ÎI „Lupușor Cristina”, pentru a obține recuperarea ilicită a despăgubirilor de asigurare de la persoana juridică CA „Asterra Grup” SRL, intenția lui Lupușor Eduard în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane fiind confirmată și prin faptul că el a primit și de la Rîșcan Aurica suma de 2000 Euro tot pentru deteriorarea aceluiași automobil, continuându-și acțiunile sale ilegale a falsificat actele și prezentându-le împreună cu cererea la Compania de asigurări cu scopul de a dobândi ilicit despăgubiri de asigurare, știind cu certitudine că aceste despăgubiri nu i se cuvin.

Reieșind însă din textul recursului, Colegiul penal atestă că avocatul inculpatului la argumentarea temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocă dezacordul cu prezența în acțiunile acestuia a intenției de a comite fapta de escrocherie, semnalând lipsa elementului infracțiunii și anume a laturii subiective.

La aceste critici, Colegiul penal notează, că acestea au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și cărora instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în decizia contestată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, însă consideră oportun de a nota faptul că instanța de apel corect a stabilit că declarațiile martorului Rîșcan Aurica sunt directe, veridice și pertinente, care demonstrează incontestabil vinovăția lui Lupușor Eduard în comiterea infracțiunii de tentativă de escrocherie, intenția directă a inculpatului de a dobândit ilicit de la Compania de Asigurări „Asterra Grup” (prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil și încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv), ca despăgubirii de asigurare suma de 10 000 Dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 21.10.2010, constituia suma de 116248 lei.

În partea ce ține de criticile precum că, în acțiunile inculpatului lipsește intenția, adică latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, Colegiul penal reiterează, că instanța de apel a stabilit prezenta tuturor elementelor constitutive a infracțiunii incriminate, prezența scopului de dobândire prin modalitatea prevăzută la art. 190 Cod penal o demonstrează următoarele circumstanțe: cererea ÎI „Lupușor Cristina” de asigurare a automobilului la suma de 10000 dolari în care rubrica *„Utilizarea automobilului pentru dare în arendă”* este bifată cu „nu”; *contractul de sub locațiune a automobilului* din 11.10.2010, încheiat între ÎI „Lupușor Cristina” și *Rîșcan Aurica*, în calitate de sublocatar, pentru perioada 11.10.2010 - 26.10.2010; actele privind pretinsa angajare a lui Rîșcan Aurica la ÎI „Lupușor Cristina”, dar întocmite și semnate de administratorul ÎI „Lupușor Cristina” Lupușor Eduard după perfectarea contractului de sub locațiune din 11.10.2010 - contractul de prestări servicii cu Rîșcan Aurica din 13.10.2010, ordinul de angajare a ultimei în funcția de manager-marketing din 15.10.2010, carnetul de muncă pe numele ei din 15.10.2010, foaia de parcurs pe numele șoferului Rîșcan Aurica din 11.10.2010, adică până la pretinsa angajare a acesteia din 13.10.2010, *actul fără dată de primire-predare a automobilului*; declarațiile martorilor

Rîșcan A. și Cernat G., că Rîșcan A. lucrează în Elveția din anul 2009, pe 11.10.2010 a revenit în vacanță în Moldova, a închiriat automobilul respectiv prin intermediul inculpatului, perfectând contractul de sub locațiune care a fost ridicat ulterior de la ea de către organele de drept, *că inculpatul a rugat-o să semneze niște acte pentru a obține despăgubiri de asigurare în legătură cu răpirea și deteriorarea automobilului, pe lângă cele 2000 euro pe care i le-a dat contra recipisei Cernat G., că Rîșcan A. niciodată nu a fost angajată la ÎI „Lupușor Cristina” și după vacanța a plecat în Elveția; declarațiile martorului Dodon S., potrivit cărora inculpatul a indicat personal în cererea de asigurare că automobilul nu va fi utilizat pentru a fi dat în arendă.*

Sub acest aspect, nu persistă îndoială că, atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacție în numele persoanei juridice, obligă persoane să semneze acte pe care ulterior le folosește în interes personal, le angajează fără ca acestea să cunoască și aici, anume Lupușor Eduard a acționat cu rea-credință, forțând-o pe Rîșcan Aurica să semneze acte false care certificau presupusa angajare a acesteia în cadrul ÎI „Lupușor Cristina”, pentru a obține recuperarea ilicită a despăgubirilor de asigurare de la persoana juridică CA „Asterra Grup” SRL, fapt prin care a fost demonstrată rea-voința în raport cu victima fapt ce cade sub incidența legii penale.

Astfel, Colegiul penal constată că instanța de apel a cercetat fondul cauzei și corect a stabilit existența tentativei de escrocherie comisă de către inculpatul Lupușor Eduard.

De menționat este și acel fapt că, din conținutul recursului declarat, inclusiv și argumentele specificate în pct. 6 al prezentei decizii, Colegiul atestă că majoritatea criticilor se referă la dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor administrate în prezenta speță, de către prima instanță și cea de apel, însă aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept, de către instanțele de fond, iar dezacordul părților în acest sens nu constituie temei pentru desființarea unei hotărâri judecătorești și temei pentru recurs, deoarece nu este prevăzut în alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Cu referire la critica deciziei instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. 1) pct. 15) Cod de procedură penală, considerând că instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

În recursul declarat apărarea a invocat “că instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO sub aspectul garanțiilor inerente acestui drept - principiul contradictorialității, egalității armelor, dreptul la apărare; că instanța de judecată internațională prin hotărâre pe un alt caz a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, invocând că în speță este relevantă cauza CtEDO, Perez vs. Franța din 12.02.2004.

În ce privește pretinsa încălcarea a art. 6 § 1 din Convenție și referirea recurentului la practica CtEDO, Colegiul penal notează că recurentul la invocarea respectivei cauze nu a cercetat suficient conținutul acesteia, or, în aceasta se menționează că: „în ciuda existenței unei autonomii a noțiunii de drepturi și obligații cu caracter civil, *este necesară analiza legislației interne a statului, atât sub aspectul calificării juridice, cât și în privința conținutului material și a efectelor pe care dreptul intern al statului le conferă pentru ca un drept să poată fi considerat ca având un caracter civil*”.

Colegiul penal apreciază că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CtEDO.

În același context, Colegiul penal menționează că, deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a clarificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk vs. Olanda, din 19.04.1994*), or, modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani vs. Spania, din 09.12.1994*).

Astfel, verificând procesele-verbale ale ședințelor de judecată a instanței de apel și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța ierarhic inferioară a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, și-a motivat soluția adoptată punând la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, fapt care se confirmă prin procesul-verbal al ședințelor de judecată.

Ținând cont de cele menționate Colegiul penal conchide că conținutul deciziei corespunde prevederilor legale sus menționate fiind oferite răspunsuri la toate motivele relevante invocate în apel în raport cu motivarea soluției primei instanțe.

Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal statuează că, în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sunt temeiuri de a interveni în sensul casării soluției adoptate de către instanța de apel, fiindcă această instanță just a stabilit vinovăția inculpatului Lupușor Eduard în comiterea faptelor imputate și corect a calificat acțiunile acestuia, adoptând o hotărâre motivată și întemeiată legal, astfel concluzionându-se asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat în prezenta cauză, deoarece este vădit neîntemeiat.

16. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Lupușor Eduard, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2019, în cauza penală în privința lui *Lupușor Eduard* XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 31 ianuarie 2020.

Președinte

Boico Victor

Judecători

Ghervas Maria

Stratulat Galina